

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามวิธีการสอนแบบผสมผสาน และเพื่อศึกษาแรงจูงใจที่เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการสอนด้วยกิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ซึ่งกำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลัก 4 ในโรงเรียนวัดสวนดอก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 การดำเนินการครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 15 คาบ รวมจำนวน 90 คาบ คาบละ 20 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสาน ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน และการพัฒนาทักษะทางภาษา ของนักเรียน แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองสอน ได้แก่ แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสาน จำนวน 10 แผน เครื่องมือประเมินผลเพื่อพัฒนากิจกรรม ได้แก่ แบบประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสานและแบบทดสอบความสามารถด้านทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ส่วนเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมวิธีการสอนแบบผสมผสาน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา พัฒนา เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลแล้วปรากฏผลดังนี้

1. ได้แผนการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้กิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 จำนวน 10 แผน ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับนักเรียน จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 2 คน และจากการประเมินความสามารถทางการฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากเรียนจบแต่ละแผน

2. นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษหลังจากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสานสูงกว่าก่อนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมดังกล่าว

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสาน เป็นแผนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับนักเรียนดังเหตุผลต่อไปนี้

1.1 แผนการสอนดังกล่าวได้ผสมผสานส่วนของแนวคิดทฤษฎีการสอนหรือกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์แล้วเห็นว่าเหมาะกับสภาพปัญหาและกลุ่มนักเรียนในบริบทใดบริบทหนึ่ง เป็นทางเลือกใหม่ที่ไม่คำนึงว่าแนวคิดทฤษฎีที่นำมาผสมผสานกันนั้นจะมีข้อขัดแย้งหรือความแตกต่างในแนวคิดพื้นฐานหรือไม่เพียงใด เพราะมุ่งคัดสรรเฉพาะส่วนที่พิจารณาอย่างรอบคอบด้วยเหตุและผลแล้ว เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนสนองตอบต่อความต้องการของหลักสูตรการสอน สภาพความเป็นจริงและความต้องการที่แท้จริง ดังจะเห็นได้ว่ากระบวนการเรียนการสอนในการวิจัยครั้งนี้มุ่งจะสนองตอบปัญหาการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ในด้านที่จะสร้างพื้นฐานความรักความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดหากิจกรรมตามแนวคิดวิธีการสอนแบบธรรมชาติผสมผสานกับแนวคิดวิธีสอนแบบมุ่งปฏิบัติงาน เพื่อแก้ปัญหาการขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในบริบททางสังคมซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยพิจารณาศึกษาแล้วเห็นว่า ด้วยกลวิธีแนวคิดวิธีสอนแบบธรรมชาติ นักเรียนมีโอกาสดำเนินได้ฟังภาษาเป้าหมายตลอดเวลา เป็นโอกาสให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับคำศัพท์ สำนวน ตลอดจนรูปประโยคของภาษาเป้าหมาย และเกิดการซึมซับเป็นการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว ส่วนในด้านการสร้างแรงจูงใจนั้น หลักการสำคัญประการหนึ่งของวิธีสอนแบบธรรมชาติที่ผู้วิจัยยึดเป็นแนวทางในการสอนคือ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด และได้เรียนรู้ถึงความหมายที่แท้จริงของภาษา กล่าวคือ มิใช่เพียงแต่ท่องตามหรือพูดซ้ำตามครูผู้สอนโดยไม่เข้าใจอย่างแท้จริงว่า สิ่งที่ต้องหรือพูดนั้นหมายความว่าอะไร หรือใช้เพื่อสื่อสารในเรื่องอะไร หากแต่นักเรียนจะต้องใช้ภาษาเป้าหมายสื่อสารกับครูผู้สอนและนักเรียนด้วยกัน โดยครูผู้สอนจะกระตุ้นให้มีการใช้ภาษาด้วยกิจกรรมที่สนุกสนาน ทำทลายความสามารถ และเอื้ออำนวยให้นักเรียนคิดค้นหาคำตอบ โดยในระดับต้นนี้นักเรียนไม่จำเป็นต้องตอบด้วยภาษาเป้าหมาย

หากแต่สามารถใช้กิริยาท่าทาง การตอบรับด้วยภาษาแม่หรือตอบรับสั้น ๆ อย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเข้าใจ และถือได้ว่าการสื่อสารประสบผลสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการใช้ภาษาเป้าหมายในชั้นเรียนตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการเรียนการสอนเป็นอุปสรรคประการหนึ่งสำหรับนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับวิธีการดังกล่าว แต่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงได้โดยสื่อกิจกรรมการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ แม้ว่าในระยะแรกอาจจะค่อนข้างยาก แต่จากการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมการเรียน พบว่า ในระยะต่อ ๆ มาเมื่อนักเรียนสามารถปรับตัวได้แล้ว การสอนโดยใช้ภาษาเป้าหมายก็ไม่นับเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้แต่อย่างใด นอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถจดจำถ้อยคำสำนวนที่ได้ยินจากผู้สอนมาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์ คุณประโยชน์อีกประการหนึ่งของกิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสานก็คือ นอกจากได้ใช้แนวคิดวิธีสอนแบบธรรมชาติแล้ว ยังได้ใช้แนวคิดวิธีสอนแบบมุ่งปฏิบัติงาน ซึ่งมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาเป็นสื่อและเป็นเครื่องมือในบริบทการใช้ภาษาตามแบบอย่างการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงที่เป็นธรรมชาติ กล่าวคือ นักเรียนต้องใช้ภาษาเป้าหมายที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติงาน และต้องรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้อง เหล่านี้ล้วนเป็นผลให้นักเรียนเกิดความต้องการและการรับรู้ทางภาษาขึ้นอย่างไม่รู้ตัว เป็นไปตามธรรมชาติเช่นเดียวกับกิจกรรมจริงที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตจริง งานหรือกิจกรรมที่นักเรียนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสนำศักยภาพและทักษะทางภาษาออกมาใช้ เป็นการเตรียมให้นักเรียนมีประสบการณ์การใช้ภาษาในระดับหนึ่ง เกิดเป็นความเคยชิน และทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษา นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจอย่างหลากหลาย สนุกสนานท้าทาย มีความมั่นใจ นักเรียนมีโอกาสเลือกหรือกำหนดกิจกรรมที่ต้องการปฏิบัติได้ด้วยตนเอง บรรยายการเรียนรู้จึงมีชีวิตชีวา นักเรียนไม่รู้สึกถูกบังคับ ไม่มีความหวาดหวั่นวิตกกังวล เป็นกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไปในภายหน้า

จึงเห็นได้ว่าการผสมผสานแนวคิดวิธีสอนแบบธรรมชาติและแนวคิดวิธีสอนแบบมุ่งปฏิบัติงาน นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดแรงจูงใจแล้ว ยังช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกใช้ภาษาเป้าหมาย โดยมีผลของการใช้ภาษาอย่างเป็นรูปธรรม เป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ การผสมผสานแนวคิดวิธีสอนโดยไม่ยึดติดกับการสอนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง จึงเป็นวิธีการที่ช่วยพัฒนาทักษะของนักเรียน ทั้งด้านความคิดและการใช้ภาษา เป็นกลวิธีเสริมสร้างความรู้ในด้านทัศนคติและความชำนาญ หรือทักษะการใช้ภาษาอย่างแท้จริง

1.2 แผนการสอนดังกล่าวเป็นเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เนื่องจากผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการและความสามารถของนักเรียนในด้านที่เกี่ยวกับเนื้อหาการเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สนใจเหตุการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ผู้วิจัยจึงจัดทำเนื้อหาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน ซึ่งการให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการเป็นสิ่งกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนให้สนใจอยากเรียนรู้ และตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ และทำให้ทักษะทางภาษาของนักเรียนได้รับการพัฒนายิ่งขึ้น ดังที่ Premack (1959) อ้างใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541) ศึกษาพบว่า กิจกรรมที่นักเรียนชอบหรืออยากทำจะทำหน้าที่เป็นแรงเสริมที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา รัตนวิจักขณ์ (2540) ที่ว่า การสำรวจความต้องการของนักเรียนช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และเอื้อให้นักเรียนได้เรียนและพัฒนาความสามารถของตนเองได้เป็นอย่างดี

1.3 ขั้นตอนการปฏิบัติการสอนในแผนการสอนทุกแผนมีเป้าหมายชัดเจนเนื่องจากเมื่อผู้วิจัยสร้างแผนการสอน ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือ กิจกรรมจะต้องเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฟังได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ ตลอดจนโครงสร้างของภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ กระบวนการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการฝึกใช้ภาษา และขั้นการนำภาษาไปใช้ปฏิบัติงาน โดยในขั้นต้นเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน มุ่งที่จะปูพื้นฐานภาษาจากความเข้าใจ โดยอาศัยสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นผลให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ไม่น่าเบื่อหน่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนมีโอกาสเคลื่อนไหว เปลี่ยนอิริยาบถ ตลอดจนสามารถมีปฏิริยาโต้ตอบกับผู้สอน ช่วยลดแรงหวนวิตกหรือหวาดกลัว และเสริมสร้างความมั่นใจ กลายเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนคิดและพูด ตลอดจนเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่รู้สึกว่าคุณบังคับให้เรียนรู้ และในขั้นของการฝึกใช้ภาษาที่กระทำต่อเนื่องจากขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยนักเรียนไม่รู้ตัว เป็นกระบวนการผสมผสานกลมกลืนต่อเนื่องจากกิจกรรมแรก ทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม และร่วมมือร่วมใจในการฝึกใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยอาศัยคู่มือหรือใบงาน กิจกรรมต่าง ๆ และผู้สอนซึ่งเป็นเหมือนผู้ช่วยหรือแรงกระตุ้นคอยช่วยเหลือทำให้รู้สึกว่าการฝึกภาษาไม่ใช่เรื่องยากเพราะมีความรู้ มีคู่มือ และมีผู้ช่วยปรากฏอยู่ เป็นกระบวนการฝึกฝน ที่กระทำอย่างต่อเนื่อง ความต้องการได้รับการตอบสนอง เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำแบบฝึก หรือใบงาน จับคู่สนทนา การร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเป็นสื่อที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้โดยพิจารณาศึกษาความต้องการของ

นักเรียนเป็นสำคัญก่อนหน้า ช่วยให้ความสนใจการใช้ภาษาของนักเรียนเพิ่มขึ้น ขณะที่การดำเนินการสอนจะต่อเนื่องไปสู่ขั้นการนำภาษาไปใช้ ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จัดเตรียมให้นักเรียนได้พิสูจน์ถึงความรู้ทางภาษาที่ได้เรียนรู้และฝึกฝนว่า สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จลุล่วงได้หรือไม่ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานจึงเป็นสิ่งท้าทายและเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนพยายามใช้ความรู้ หรือหาความรู้ และเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม เกิดความภูมิใจ และเห็นคุณค่าในการเรียนรู้ และเกิดเป็นประสบการณ์ทางภาษา เป็นพื้นฐานความรู้ทางภาษาต่อเนื่องไปในอนาคต

1.4 แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมตามแบบผสมผสานได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ หลังจากที่ได้วิจัยได้พิจารณาปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน และได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิดในการจัดวิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ตลอดจนความสนใจความต้องการของนักเรียน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาประมวลสร้างกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าว และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินพิจารณาแก้ไขจนผ่านเกณฑ์การประเมินแล้วจึงนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และได้ดำเนินการพัฒนากิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โดยการปรับอย่างเป็นขั้นตอนและนำปัญหาต่าง ๆ ที่พบระหว่างการสอนมาเป็นแนวทางพิจารณาแก้ไขเพื่อพัฒนากิจกรรมการสอนในแผนต่อไปเพื่อให้ได้กิจกรรมที่เหมาะสมยิ่งขึ้น หลังจากการสอนแต่ละแผนสิ้นสุดลง ผู้วิจัยยังได้ประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ของนักเรียนแต่ละคนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงพัฒนากิจกรรม โดยศึกษาจากผลการประเมิน และได้รวบรวมปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นสรุปเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาแผนทั้งหมดโดยรวม

2. แรงจูงใจในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากที่เรียนด้วยกิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เพราะ

ประการแรกผู้สอนได้จัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาเป้าหมาย โดยใช้กิจกรรมวิธีการสอนแบบผสมผสาน กล่าวคือ ได้พิจารณาเลือกส่วนที่ดีของวิธีการสอน 2 วิธี ได้แก่ สอนตามแนวคิดวิธีสอนแบบธรรมชาติผสมผสานกับแนวคิดวิธีสอนแบบมุ่งปฏิบัติงาน ประเด็นสำคัญของแนวคิดวิธีสอนแบบธรรมชาติยึดแนวการสร้างความรู้แบบธรรมชาติ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาในบริบทที่เหมือนจริง ดังในขั้นนำเสนอเนื้อหา และขั้นการฝึกใช้ภาษา ผู้สอนจะใช้ภาษาเป้าหมายตลอดเวลาเพื่อให้นักเรียนได้สังเกตและเรียนรู้ภาษาเป้าหมายจากผู้สอน โดยผู้สอนได้ใช้สื่อการสอนเป็นเครื่องมือในการสาธิตเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจข้อมูลทางภาษา ได้รับความสนใจและเสริมสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ นักเรียน

วิธีการสอนดังกล่าวหลีกเลี่ยงการฝึกแบบที่นักเรียนต้องพูดตามผู้สอนโดยไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของภาษา กลวิธีการฝึกมุ่งให้นักเรียนได้ใช้ภาษาเป้าหมายและเข้าถึงความหมายของภาษา กล่าวคือ ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่คล้ายจริง และทำให้นักเรียนได้รับมอบหมายงานหรือภาระงานซึ่งจะต้องดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเวลาที่กำหนด เป็นขั้นตอนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนในบริบทที่จำลองมาจากบริบทจริงตามแนวคิดวิธีสอนแบบมุ่งปฏิบัติงาน นักเรียนจึงได้รับประสบการณ์จากการใช้ภาษาใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง

ประการที่สอง วิธีการสอนแบบผสมผสานเป็นแนวการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน กล่าวคือ ผู้สอนมุ่งประเด็นเนื้อหาการสอนตามความต้องการและความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้สอนเตรียมแผนการสอนด้วยการจัดทำแบบสอบถามความต้องการและความสนใจของนักเรียน เพื่อวิเคราะห์พื้นฐานความรู้ความต้องการและกิจกรรมที่นักเรียนสนใจและต้องการเรียนรู้ ข้อมูลดังกล่าวช่วยให้ผู้สอนเขียนวัตถุประสงค์เฉพาะของวิชาที่จะสอน ตลอดจนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้มีใช้เน้นเพียงเนื้อหาวิชา หากแต่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของนักเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนองตอบความต้องการของนักเรียน และเมื่อดำเนินการสอนผู้สอนได้ประเมินและปรับปรุงการสอน เมื่อเห็นว่าไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากการปรับแผนการสอนในขณะสอน เช่น ในแผนการสอนที่ 2 เมื่อนักเรียนออกไปเสนอข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์เพื่อนหน้าชั้นเรียน นักเรียนขอให้เพื่อนออกไปยืนอยู่ด้วย ผู้สอนมิได้ขัดแย้งแต่ยินยอมตามความต้องการนั้นใน แผนการสอนที่ 3 เช่นเดียวกันผู้สอนสังเกตเห็นว่านักเรียนยังไม่สามารถเขียนได้และต้องการการฝึกเพิ่มเติมในด้านนี้ ผู้สอนได้ปรับเปลี่ยนให้นักเรียนเขียนคำที่ได้เรียนรู้ใหม่ พร้อมทั้งให้วาดภาพประกอบ ตกแต่งภาพ พบว่า นักเรียนตั้งใจทำอย่างดี

การวิเคราะห์ความสนใจและความต้องการของนักเรียน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลของกิจกรรมในขณะสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนการสอน เป็นสิ่งช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็น การสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ดังที่ Maslow (1954) กล่าวว่า ยิ่งความต้องการได้รับการตอบสนองมาก บุคคลจะยิ่งได้รับการจูงใจให้อยากเรียนรู้มากขึ้น

ประการที่สาม สภาพการจัดการเรียนการสอนมีโครงสร้างเพื่อเป้าหมายความร่วมมือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นการใช้ภาษา กิจกรรมที่กำหนดเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ดังจะเห็นได้จากรายละเอียดกิจกรรมในขั้นการใช้ภาษาในแต่ละแผน ซึ่งนักเรียนจะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม มีการใช้สื่ออุปกรณ์ร่วมกัน แจกจ่ายหน้าที่กันเพื่อให้ได้รับผลจากการปฏิบัติงานร่วมกัน เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียน ตลอดจนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

สรุปได้ว่า แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสานเป็นแผนที่ดี มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับนักเรียน เพราะการสอนตามวิธีการสอนแบบผสมผสานมีการใช้สื่อที่น่าสนใจและใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง เนื้อหาหรือกิจกรรมสนองต่อความต้องการของนักเรียน และกิจกรรมการฝึกใช้ภาษาเป็นแบบกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่มุ่งเน้นให้นักเรียนแข่งขันกันแต่มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นกิจกรรมเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ตลอดจนเจตคติที่ดี ซึ่งจะเป็นผลต่อเนื่องไปในภายหน้า

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ประสิทธิภาพในการสอนทักษะฟัง พูด อ่าน เขียนโดยใช้กิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสานมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่าผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะดังนี้ กล่าวคือ

ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอน

1. นักเรียนส่วนใหญ่ยังยึดติดกับการเรียนการสอนแบบเดิม คือ ฟังคำอธิบายผู้สอนที่ใช้ภาษาแม่ตลอดเวลา นักเรียนบางคนจะมีปฏิกิริยาต่อต้านวิธีการสอนที่ใช้แต่ภาษาเป้าหมาย ผู้สอนควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงผลดีของการสอนในลักษณะของการใช้ภาษาเป้าหมาย และมีความเห็นคล้อยตามเสียก่อน แล้วจึงเริ่มการสอนโดยใช้ภาษาแม่และภาษาเป้าหมายควบคู่กันไปก่อน จากนั้นจึงค่อย ๆ ลดการใช้ภาษาแม่ลงเรื่อย ๆ จนในที่สุดใช้แต่ภาษาเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีเวลาปรับตัว

2. การสอนตามแนวคิดวิธีสอนแบบธรรมชาติซึ่งใช้ภาษาเป้าหมายตลอดเวลา ผู้สอนควรศึกษารูปแบบโครงสร้างภาษาและการออกเสียง ตลอดจนคำศัพท์ของภาษาเป้าหมายให้มั่นใจว่าการออกเสียงของผู้สอนซึ่งเป็นแม่แบบให้แก่แก่นักเรียนนั้นถูกต้อง เพราะการออกเสียงผิด ไม่ชัดเจน ทำให้นักเรียนได้รับสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามไปด้วย

3. เนื่องด้วยนักเรียนมีจำนวนมาก การพิจารณาจัดหากิจกรรมจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรมกับจำนวนนักเรียนและระยะเวลา กิจกรรมบางประการ เช่น การรายงานหน้าชั้นเรียน และข้อจำกัดเรื่องเวลา อาจทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสทำกิจกรรมได้ทั่วถึงจำเป็นที่ผู้สอนควรหาทางแก้ไขหรือจัดหาวิธีที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสโดยเท่าเทียมกัน การแก้ปัญหาในด้านนี้อาจกระทำโดยจัดให้มีครูผู้ช่วยเพื่อแบ่งจำนวนนักเรียนให้น้อยลงและช่วยให้นักเรียนมีโอกาสนำเสนอผลงานได้ทั่วถึง

4. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม หากมีการใช้ภาษาผิด ผู้สอนต้องบันทึกไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์และนำเสนอสิ่งที่ถูกต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยไม่รู้สึกว่าการทำงานผิดเป็นสิ่งที่น่ากลัว หรือเป็นสิ่งร้ายแรงแต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าการทำผิดเป็นเรื่องธรรมดาแก้ไขได้ และการแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาไม่ควรจะทำทันทีทันใด เพราะจะทำให้เด็กเกิดความไม่มั่นใจ และไม่กล้าแสดงออกทางภาษา กลวิธีแก้ไขเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องใส่ใจเรียนรู้ด้วย

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสาน โดยใช้แนวคิดวิธีสอนแบบธรรมชาติผสมผสานกับแนวคิดวิธีสอนแบบมุ่งปฏิบัติงานในนักเรียนระดับอื่น ๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมตามวิธีการสอนแบบผสมผสาน โดยใช้วิธีการสอนและกิจกรรมแบบอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เช่น การใช้แนวคิดวิธีสอนแบบมุ่งปฏิบัติงานผสมผสานกับวิธีการสอนแบบชักชวน (Suggestopedia) หรือการสอนเขียนบันทึกโต้ตอบ (Interactive Journal Writing) ในกลุ่มนักเรียนระดับอื่น ๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น